

بهار و گرم شدن تنور جنگ

محمد رضا هویدا

بهار شادابی و زنده شدن دوباره طبیعت است و فصل گل و باران و رشد گیاهان و فصل کشت و کار و تلاش و زحمت است. در این فصل دهقان ها زمین های شان را شخم می زنند و دانه می کارند و چشم به حاصل درختان و زمین خود در تابستان دارند. اما در کشور جنگ زده ای چون افغانستان، بهار تنها بوی زندگی و سرزندگی و شادابی ندارد، بلکه همراه با آن پیام جنگ و تشدید خشونت ها نیز همراه است.

جنگجویان طالب که زمستان ها را به خاطر زمستان های سرد افغانستان نمی توانند به جنگ علیه دولت بپردازند و معمولا نفسی تازه می کنند، با آغاز بهار و فصل گرما برای جنگ و حمله های تازه آماده می شوند، و بهار فصلی می شود که جنگ و خشونت در کشور جان می گیرد.

امسال خشونت های بهاری از هم اکنون با اسارت سی و یک تن از هوپتان در ولایت زابل که تا کنون نیز آزاد نشده اند، آغاز شده است.

عملیات های بزرگی به منظور تصفیه طالبان و دیگر گروه های دهشت افکن در شماری از ولایات به راه انداخته شده است. حملات و جنگ و گریزهایی به صورت متواتر در جریان است و هر از گاهی در یکی از ولایات کشور شماری از طالبان کشته و زخمی می شوند و یا شماری از مردم عادی و نیروهای نظامی کشور به دست طالبان کشته و زخمی می شوند.

طالبان همان گونه که از سالهای قبل برنامه داشته اند، می خواهند مناطق بیشتری را به تصرف خود در آورند و یا ناامن سازند. طالبان قصد ناامن سازی شمال کشور را نیز داشته و دارند که در بعضی از مناطق تا حدودی به نیات خود نیز رسیده اند. هشدارهای پی در پی به حکومت در مورد اینکه باید جلو طالبان در این مناطق گرفته شود، نیز به جایی نرسیده است و در بسیاری از مناطق شمال نیز طالبان، تحرکات آرام و خزننده ای برای ناامنی این مناطق دارند.

دولت افغانستان همواره در آستانه بهار وعده و وعیدهای زیادی می دهد که کاملا آماده مبارزه با طالبان و دیگر حلقات و شبکته های افراط گرا در کشور است، اما به فرا رسیدن سال نو و فصل بهار، کمتر اثری از این وعده دیده می شود و بیشتر همان وضعیتی است که پیش از آن نیز بوده است. سالهای گذشته نیز بر همین منوال پیش رفت است در فصل گرما، صحنه های جنگ داغ بوده است.

از قرائن پیداست که سال آینده خورشیدی، تحرکات طالبان و دیگر نیروهای هراس افکن در افغانستان بیشتر خواهد بود. دولت افغانستان هر چند از حالا می گوید که آمادگی کامل برای مبارزه با هر نوع حملات طالبان را دارد، اما از حرف تا عمل فاصله ای بسیار است.

دولت باید توجه داشته باشد که تحرکاتی که تحت نام های مختلفی در جریان است و به هدف برهم زدن امنیت کشور فعالیت می نماید. دولت باید با برنامه های جدی در مقابل هر نوع تحرکات طالبان واکنش های جدی و مطمینی را داشته باشد.

اداره شدن وزارت خانه ها توسط سرپرست ها برای ماه های متوالی برای افغانستان پرهزینه بوده است.

وزارت خانه هایی چون وزارت دفاع ملی که تا هنوز هم توسط سرپرست اداره می شود و همین گونه دیگر پست های دولتی که در مرکز ولایات توسط سرپرست های اداره می شود، تاثیر منفی بر امنیت کشور دارد.

طالبان ثابت کرده اند که در استفاده از هر گونه فرصت هایی که به خاطر ضعف دولت و اشتباهات و ناکامی های دولتوران به وجود آمده است، لحظه شماری کرده اند.

دولت افغانستان در ماه های گذشته بیشتر درگیر در مسایل سیاسی بوده است.

هزینه و انرژی ای که از دولت به خاطر حل اختلافات سیاسی به مصرف رسیده است برای طالبان یک فرصت طلایی به وجود آورد که بتوانند در مقابل دولت صف آرای های جدی و تازه ای بکنند. گذشته از اینکه دولت مدعی پیشرفت هایی در پروسه صلح است و امیدواری هایی نیز به وجود آمده است که پروسه صلح وارد فاز جدیدی شود، اما تجربه ثابت ساخته است که پروسه صلح همیشه شکننده بوده است.

زردی که به دو هفته پیش سنی تن از مسافری که از هرات به قصد کابل در سفر بودند توسط افراد مسلح تقابدار در شاهراه کابل قندهار روده شدند. بگفته شاهدان، موتر مسافران توسط افراد مسلح ناشناس، متوقف و بعد از پیاده نمودن مسافری از موتر، آنان را به محل نامعلومی انتقال داده اند. بگفته شاهدان، افراد رسوده شده، از ملیت هزاره بوده و افراد تقابدار نیز بعد از تثبیت هویت، مسافران دیگر را آزاد و این سنی تن را با خود برده اند. لازم به یاد آوری است در حالی که مسیر کابل قندهار یکی از جمله پرفت و آمدترین راه های کشور به شمار می رود که روزانه صدها موتر در این مسیر رفت و آمد می کنند، به دلیل حضور گروه های

مخالف و تروریستی، در عین حال یکی از ناامن ترین راه های مواصلاتی کشور نیز محسوب میگردد که قربانی های زیادی را نیز گرفته است. چنانچه پیش از این نیز بارها همین گروه های مسلح موجب ناامنی و اعمال خشونت کشتار در این مسیر گردیده بودند و در روزهای اخیر به دلیل بروز شایعه حضور گسترده اعضای گروه تروریستی داعش در ولایت زابل و برخی از نقاط هم مرز با آن ناامنی و نگرانی این راه مواصلاتی به شدت افزایش یافته بود. در این رابطه هشدارهای لازم نیز به حکومت و نهادهای امنیتی داده شده بود، ولی متأسفانه در این راستا عملا به جز اظهار نظرهای رسانه ای و اطمینان دادن

های کاذب هیچ اقدام موثری را برای تأمین امنیت این راه مواصلاتی حیاتی انجام نپذیرفته است. هر چند در اوایل هویت اصلی گروگان گیران مشخص نبود و گمانه های مختلف در مورد آن وجود داشت اما در آخرین گزارش های نشر شده به نقل از مقام های ولایت زابل و نیز متنفذین قومی آن ولایت گفته شده است که اسیران در دست عناصر مسلح چپنی و ازبیک می باشند که به گروه داعش ارتباط دارند.

هم چنین در مورد راهی اسیران این رویداد تاثر انگیز متأسفانه در روزهای نخست مقام های حکومتی سکوت تکان دهنده و پرسشی بر انگیزی را در پیش

تغییر افغانستان به چهارراه اقتصاد و تجارت منطقه؛ چالش ها و امکان ها

صفر علی پیام

«افغانستان به صورت بالقوه چهار راه ترانزیت کشورهای منطقه و پل ارتباطی میان آسیای جنوبی، آسیای میانه، چین و اروپا است» عبارتی است که تقریبا در هر سخنرانی رییس جمهور افغانستان، از زبان وی شنیده ایم. محمد اشرف غنی از روز تحلیفش به عنوان رییس جمهوری افغانستان، همواره تأکید کرده است که افغانستان با توجه به موقعیت جئواستراتژیک و جئواکونومیکی که دارد، پتانسیل بالایی برای تبدیل شدن به پل ارتباطی مهم میان کشورهای جنوب آسیا، آسیای میانه، چین و کشورهای بندرآبینه، شهرهای اندخوی، شیرخان، مزارشریف، خلم، قندز و شیرخان بندرافغانستان به شبکه خطوط آهن تاجیکستان وصل خواهد شد.

دستاویز سوم، انتقال گاز ترکمنستان از خاک افغانستان به پاکستان و هند موسوم به «تاپی» است. این پایپ لاین در داخل افغانستان از تورغندی آغاز و از طریق ولایات هرات، فراه، نیمروز، هلمند و بندر اسپین بولدک قندهار به پاکستان انتقال می یابد. تخمین زده می شود که هزینه تکمیل این پروژه بیش از هفت میلیارد دالر مسیروشهریابگوی آذربایجان، به منطقه تغلیس

دستاویز چهارم، احیای جاده ابریشم که هزاران سال پیش یک مسیر بزرگ تجاری، اقتصادی و فرهنگی میان آسیای میانه و آسیای جنوبی، آفریقا و اروپا بود، می باشد. با احیای این جاده افغانستان می تواند به کشورهای شرق دور اروپایی صادرات داشته باشد، نیز سرمایه گذاران چین و افغانستان می توانند در هر دو کشور سرمایه گذاری کنند.

کارشناسان مسایل افغانستان و رهبران افغان معتقداند که با بالفعل شدن این ظرفیت های بالقوه، افغانستان همانگونه که در حال حاضر چهارراه افراط گرای و منطقه و جهان اسلام است، تبدیل به چهارراه اقتصادی و تجاری خواهد شد. اما برای تحقق این رویا، در شرایطی که افغانستان دستکم تاکنون دارای یک ثبات نسبی سیاسی نیست و جنگ در آن جریان دارد، از طرفی، تبدیل شدن این کشور به میدان جنگ های به قول رییس جمهور، «نیابتی کشورهای منطقه» و حنا فراتر از آن، تا چه اندازه می توان دل بست؟ آیا امکان دارد که کشورهای رقیب منطقه ای به جای رقابت های منفی و حمایت از گروه های تروریستی، تمایل به همکاری اقتصادی و ثبات منطقه ای پیدا کنند؟ از طرفی هزینه تحقق تمام این پروژه ها بالغ بر ده ها میلیارد دالری می شود. آیا کشورهای ذیدخل در این پروژه ها قادر خواهد بود تا هزینه های پروژه های مذکوررا تأمین کنند؟ و سوال مهم سومی این است که، آیا ظرفیت

گرفته بودند. به همین دلیل سران اقوام و منتقدین محلی سعی کردند تا از طریق گفتگو و مذاکره اسیران را نجات دهند ولی متأسفانه این تلاش ها هرگز به نتیجه لازم منجر نگردید. بدنبال ناکامی گفتگوها و مذاکرات سران و بزرگان قومی و محلی، نیروهای امنیتی کشور بشمول اردوی ملی و پولیس ملی عملیات گسترده ای می توان انتظار داشت که چنین حکومتی امنیت کل کشور را تأمین سازد؟! بنابراین نفس اهلل یا ناتوانی و ناامن بودن این راه مواصلاتی خود پرش بر انگیز می باشد.

مسئله دیگر که مربوط می شود به سرنوشت رایبنده شدگان؛ چرا نیروهای امنیتی و مقام های مسئول همیشه سعی دارند که حقیقت موضوع را از مردم بپوشانند. سخن بر سر این نیست که رازهای نظامی و امنیتی را افشا سازند؛ سخن بر سر این است که هرگونه معلومات و اطمینانی که لازم است بر اساس اطلاعات دقیق و روشن به مردم داده شود. با گذشت چندین هنوز مشخص نیست که رایبندگان چه کسانی هستند. اندک معلوماتی که بدست آمده است از منابع غیر رسمی می باشد. این مسئله غیرشفاف بودن عملکرد نیروهای امنیتی با مردم را نشان می دهد یا این که ناتوانی آنان را در شناسایی عاملین رویدادها بروز می دهد. هم چنین در روزهای نخست مقام

ربودن مسافرین نشانه های یک فاجعه

عبداللّه هروی

لزم داده شده بود و نیز رویدادهای عینی که نشان از ناامنی جدی و گسترده در این مسیر وجود دارد آشکار بود؛ چرا نیروهای امنیتی در مورد تأمین امنیت این راه اقدام نه تنها خبرهای خوش داده نشده است، بلکه سخن بر سر این است که تروریست ها اسیران را بصورت گروه های کوچکتر و حتا انفرادی در مناطق مختلف پخش و تقسیم کرده اند. این مسئله اگر حقیقت داشته باشد نشان می دهد که تروریست ها در منطقه از سلطه و نفوذ بسیار جدی و مطمئنی برخوردار هستند که قادر اند به سادگی حلقه محاصره را شکستاده و اسیران را به هر نقطه ای که دل شان بخواهد انتقال می دهند.

به هر صورت این واقعه زنگ های خطر را به صدا در آورده است. این عمل گروهانگیزی به شکل کاملا سازمان یافته شده و هدفمند صورت گرفته است. طولانی شدن این رویداد نشان از آن دارد که یا نیروها یا امنیتی توان مقابله با آنان را ندارد یا این که در پشت پرده کدام مشکل جدی در کار است. هرچه باشد در نهایت این واقعه می تواند مقدمه یک وحشت بزرگ دیگر در کشور تلقی گردد. زیرا اولین نشانه گیری و هدف آن یک قوم خاص و محروم است و دیگر این که حکومت با گذشت چندین روز نتوانسته در مدیریت و کنترل این وضعیت ابتکار و توانایی لازم را نشان دهد.

بنابراین حکومت و نیروهای امنیتی باید با این رویداد و دیگر رویدادهای کشور با قاطعیت و واقع بینی برخورد کنند. اگر در روزهای گذشته حضور داعش در کشور یک شایعه و تبلیغات گفته می شد ولی اکنون به یک واقعیت روشن بدل شده گذشته، به فعالیت های سازمان یافته، منظم و قوی بدل شده است. متأسفانه در بسیاری از نقاط کشور که آنان نفوذ کرده اند اولین اقدام شان اقدام تفرقه افکنانه و فرقه ای بوده است که برای دامن زدن به جامعه و بحران آفرینی از نوع سوریه و عراق بسیار خطرناک می باشد. گزارش شده است که برخی افراد این گروه در ولایت های لوگر، میدان وردک، غزنی و ارزگان برای گروه داعش تبلیغات می کنند و از مردم می خواهند که در این گروه بپیوندند. نیروهای امنیتی باید با این تهدید ها را با قدرت و قاطعیت پاسخ بگویند. نیروهای امنیتی و حکومت هم اکنون در این نوع تهدید ها با کمبودهای گسترده مواجه است. این بلا به زودی در میان توده های سنتی مردم ریشه دوانده و تبدیل به تهدیدی جدی برای امنیت کشور شود.

هر وسیله ای در تلاش است تا حریف اش را در افغانستان ضربه زند و حوزه نفوذ خویش را در این کشور گسترش دهد. این اختلافات اندک، ساده و به آسانی قابل حل و فروکش نیست. این کشورها با استفاده از فقدان یک حکومت قدرتمند و قوی در افغانستان، دست به هر کاری حتا کشتن انسان ها برایتأمین منافع شان می زنند. عزم ضعیف دولتوران افغان و ضعف در نیروهای امنیتی و دفاعی کشور و نیز بی سوادی مردم و فقر فرهنگی زمینه های زیاد سوء استفاده را برای بیگانگان فراهم ساخته است. بهترین راه چاره شاید این باشد که دولت افغانستان، باید یک استراتژی و سیاست خارجی مشخص و مدون بسازد، تا در چهارچوب آن هم بتوان منافع ملی افغانستان را تعریف کرد، هم دوست و دشمن را از هم تشخیص داد و هم یک توازن را برای تأمین منافع کشورهای رقیب منطقه ای و همسایه یا در نظر داشت منافع ملی افغانستان، ایجاد کرد تا این کشورها اطمینان یابد که از ناحیه افغانستان هیچ گونه خطری متوجه هیچ کشوری نخواهد شد.

چالش سوم، مشکلات اقتصادی و مالی. برای تکمیل پروژه های مذکور میلیارد ها دالر ضرورت است، که ازطرف افغانستان امید ها قریب به صفر است و چشم ها تنها به سوی کشورهای ذیدخل و بنیادین در اجزای این پروژه هاست

موسسات و بانک های بین المللی مانند بانک انکشاف آسیایی دوخته شده است، بسیاری از کشورهای ذیدخل، مانند کشورهای آسیای میانه و برخی کشورهای آسیای جنوبی، با مشکلات اقتصادی روبروست و تنها چین وهند به عنوان اقتصاد های در حال ظهور در سطح جهان و برخی از بانک ها و موسسات بین المللی و فرامنطقه ای می تواند بخشی از مشکلات مالی این پروژه را آن هم در صورتی که افغانستان از ناحیه فساد اداری و مشکلات امنیتی ونیزملاحظات سیاسی اطمینان دهد، مرفوع سازد.

مشکلات مالی یکی از دغدغه های اصلی و بنیادین در اجزای این پروژه هاست و تا تحقق کامل آن اما واگرهای زیادی از نظر مالی وجود دارد.

چالش چهارم، تردید در حمایت های دوامدار سیاسی، نظامی و مالی کشورهای غربی به ویژه امریکا. حمایت های قاطعانه و دوامدار تاویژه ویزه ایالات متحده، جهت قایق آمدن بر مشکلات متعدد، به ویژه اقتصادی، سیاسی و امنیتی افغانستان بسیار مهم و تعیین کننده

روزنامه افغانان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیاتگر دیدگاه روزنامه افغانان میباشد.

روزنامه افغانان بخش دری و پشوی روزنامه اوت لوک افغانان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

- صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
- مدیر مسول: محمد رضا هویدا
- سردبیر: حقیقت الله زکی
- کارکاتوریست: خالق علی زاده

- دبیران: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
- مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی

□ آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷

افغانستان
The Daily Afghanistan

روزنامه

Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Independent Source